

2. Крестовська Н.М. Ювенальне право України: генезис та сучасний стан: дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2008. 468 с.
3. Кудрявцева О.М. Генезис і перспективи утвердження та захисту конституційних прав і свобод дитини в Україні. Наше право. 2015. № 2. С. 28–34.
4. Опольська Н.М. Правове забезпечення прав та свобод дитини в Україні (загальнотеоретичний аспект): автореф: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2010. 22 с.
5. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. № 2402–III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14>

Ключові слова: охорона дитинства, права дитини, періодизація.

Ключевые слова: охрана детства, права ребёнка, периодизация.

Key words: childhood protection, child rights, periodization.

КОВАЛЬОВА АНАСТАСІЯ ЮРІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри історії держави і права*

САНКЦІЇ ЗА ЗЛОЧИНИ, СКОЄНІ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ У ПІСЛЯВОЄННІЙ УКРАЇНІ (40-60 рр. XX ст.)

Проблема правової політики по боротьбі зі злочинністю неповнолітніх є надзвичайно актуальною темою. Відсутність нормативної регламентації значущих питань, які відповідають потребам і тенденціям розвитку суспільства спричиняє зростання злочинності. Також негативним явищем у вітчизняному законодавстві є безсистемне та не своєчасне введення нової законодавчої бази. Завдання щодо подолання неповнолітньої злочинності завжди було невідкладним і злободенним. Дитину виховує її родина, оточуючі, навчальні заклади. Загальноприйнятою думкою є те, що виховання законослухняного громадянина лежить на плечах лише батьків і є вирішальною у подальшому розвитку особистості, проте твердження є частково вірним. Велику роль для розвитку здорової, щасливої, законослухняної родини, включаючи дітей, відіграє держава. Вона повинна забезпечити здоровий рівень життя своїм громадянам, подолати безробіття, створити більше робочих місць, використовувати ефективну стратегію по боротьбі із злочинністю. Хотіли б розглянути тяжкий після військовий період України 40-60 рр. XX ст., який був неймовірно скрутним для своїх громадян, багато дітей втратили своїх батьків на фронті, зросла кількість безпритульних, війна принесла бідність, голод, розруху. Після закінчення війни в країні налічувалося дуже велика кількість безпритульних, переланих, голодних дітей, які втратили батьків. Всі вони потребували соціальної допомоги, тепла і турботи.

Кримінальна відповідальність та покарання неповнолітніх має свої особливості, які обумовлені недостатністю життєвого досвіду, соціаль-

них психологічних особливостей особи. Існує правова, соціальна та економічна причина цих злочинів. Розглянемо ефективність радянського законодавства щодо запобігання злочинності серед неповнолітніх і їх подолання. Дослідженнями заданої теми займалися такі науковці, як: В. Трофимов, О. Андрухів, Д. Краснов, Г. Забрянський, П. Михайленко, Я. Кондратьєв, А. Трунова, С. Уліцький та ін., які у рамках дослідження історії становлення системи виконання покарань чи кримінального права УРСР вивчали проблему злочинності серед неповнолітніх.

Постанова ЦВК та РНК СРСР від 7.04.1935 № 3/598 «Про заходи боротьби із злочинністю серед неповнолітніх» встановлювала, що неповнолітні починаючи з 12-річного віку, викритих у скоєнні крадіжок, у заподіянні насильства, тілесних ушкоджень, каліцтв, у вбивстві або в спробах до вбивства, залучати до кримінального суду із застосуванням усіх заходів кримінального покарання, отже дозволялося застосовувати смертну кару до неповнолітніх осіб. Залучення неповнолітніх у віці від 12 до 16 років може мати місце лише в справах про порушення, передбачені постановою ЦВК і РНК від 7 квітня 1935 роки; всі інші випадки порушень з боку дітей у віці від 12 до 16 років в кримінальному порядку не Наказами і за них відповідальність несуть батьки, опікуни, а також підбурювачі і організатори злочинів неповнолітніх згідно із законами від 7 квітня і 31 травня 1935 року [1].

Наказ Президії Верховної Ради СРСР від 10 грудня 1940 року грудня ввів кримінальну відповідальність неповнолітніх за дії, що можуть викликати аварію поїздів. Неповнолітні, починаючи з дванадцятирічного віку, викриті в здійсненні дій (розгвинчування рейок, підкладання різних предметів тощо), що можуть викликати аварію поїздів, підлягали залученню до судової відповідальності із застосуванням всіх заходів кримінального покарання [2].

Великих змін набуло законодавство після прийняття наказу Президії Верховної Ради СРСР від 13.04.1959 «Про визнання такими, що втратили силу законодавчих актів у зв'язку з введенням в дію Основ кримінального законодавства, Законів про кримінальну відповідальність за державні і за військові злочини, Основ законодавства про судоустрій, Положення про військові трибунали і Основ кримінального судочинства» [3, с. 31].

Отже, говорячи про злочинність неповнолітніх, можемо стверджувати, що ця категорія має свої особливості, вони пов'язані з певними властивостями особи неповнолітніх і їх статусом у суспільстві. Відповідно є і специфіка організації боротьби з такою злочинністю враховуючи певні вікові закономірності розвитку особистості у суспільстві, це питання широко розглядає віковою психологією, принципом якої є індивідуальний підхід до розвитку психіки особи. Досліджуючи задану тему було зосереджено увагу на характері суспільної небезпеки злочинності у після воєнні часи, на рівні життя громадян. Було проаналізовано законодавство в сфері боротьби із злочинністю неповнолітніх (40-60 рр. XX ст.). Розглянули види покарань і вік з якого починалася кримінальна відповідальність неповнолітніх.

Список використаної літератури:

1. Постанова ЦВК та РНК СРСР від 7.04.1935 № 3/598 «Про заходи боротьби із злочинністю серед неповнолітніх» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikisource.org/wiki/Постановление_ЦИК_и_С
2. Указ Президиума Верховного Совета СССР от 10 декабря 1940 года «Об уголовной ответственности несовершеннолетних за действия, могущие вызвать крушение поездов» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lawbook.online/gosudarstva-prava/ukaz-prezidiuma-verhovnogo-soveta-sssr-maya-43824.html>
3. Трофимова В.В. Научные основы правовой политики // Правовая политика: от концепции к реальности / Под ред. И.И. Матузова и А.В. Малько. М., 2004. С. 31.

Ключові слова: неповнолітні, злочинність неповнолітніх, відповідальність неповнолітніх, радянське законодавство, карально-профілактичні заходи.

Ключевые слова: несовершеннолетние, преступность несовершеннолетних, ответственность несовершеннолетних, советское законодательство, карательно-профилактические мероприятия.

Key words: minors, juvenile delinquency, juvenile liability, Soviet legislation, punitive and preventive measures.

СЕМЕНОВА АЛЬБИНА ПАВЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри історії держави і права*

ПРОЕКТ СІМЕЙНОГО КОДЕКСУ УРСР 1919 РОКУ ЯК ДЖЕРЕЛО АЛІМЕНТНОГО ПРАВА

Встановлення радянської влади на території України супроводжувалося скасуванням царських законодавчих актів, в тому числі в сфері регулювання сімейних відносин. Перші нормативні акти Ради Народних Комісарів Української РСР: декрети «Про цивільний шлюб», «Про розлучення», «Про організацію відділів РАГСу» – були основою створення радянського сімейного законодавства. Декрети скасували церковний шлюб, проголосили свободу розлучення та рівність чоловіка і жінки у шлюбі тощо. Проте декрети вирішували лише основні питання сім'ї та шлюбу. Неврегульованими залишилися такі сфери сімейних відносин як особисті та майнові відносини між подружжям та іншими родичами, обов'язки батьків по утриманню неповнолітніх та повнолітніх дітей, правове становище позашлюбних дітей.

Розуміючи крайню необхідність у законодавчому врегулюванні сімейних правовідносин, керівництво республіки доручило Народному комісаріату юстиції розробити кодифікований нормативно-правовий акт. Влітку 1919 року на затвердження Ради Народних Комісарів Української РСР був представлений Кодекс законів про акти цивільного стану, про сім'ю і опіку. В липні 1919 року Рада Народних комісарів